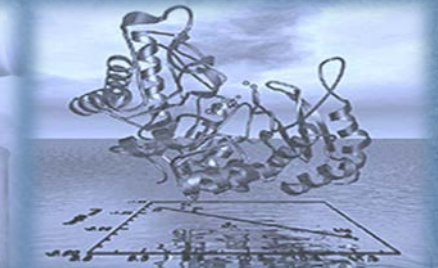
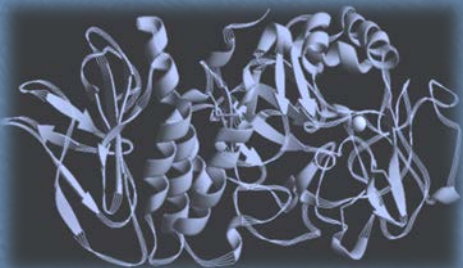

**ПРИЛОЖЕНИЕ НА КРИОБИОТЕХНОЛОГИИТЕ ПРИ
РАЗРАБОТВАНЕ НА ЛИОФИЛИЗИРАНИ ПОЛИЕНЗИМНИ
КОМПЛЕКСИ**

**APPLICATION OF CRYOBIOLOGICAL TECHNOLOGIES FOR
DEVELOPMENT OF LYOPHILIZED POLY ENZYME
COMPLEXES**

МАРИЯ ДОНЕВА, ИЛИАНА НАЧЕВА, ПЕТЯ МЕТОДИЕВА, ЯНЧО ТОДОРОВ,
ДАНИЕЛА МИТЕВА, ЛЮБКА ГЕОРГИЕВА

Съвременният начин на живот (хранене, въздействие на околната среда, стрес, хронични заболявания, алкохол, тютюнопушене, прием на лекарства и др.) е основата причина за физиологичните и патологични промени на храносмилателната система и съответно за нарушаване на стомашно-чревния метаболизъм.

Доброто хранене е ключов фактор за здравето на хората.

Състояния на вторична недостатъчност на задстомашната жлеза и понижено производството на храносмилателни ензими водят до промени на стомашно-чревния метаболизъм, което налага като добавка към храната да се приемат полиензимни продукти.

Ензимните биопродукти намират широко приложение при хронични дегенеративни състояния на храносмилателната система, при ензимна недостатъчност, при нередовно, нарушено или небалансирано хранене с повече мазнини, консервирани храни, при състояние на чувство на умора след хранене, при проблеми с храносмилането (тежест, подуване, болки, газове) и др.

Като търговски продукт, ензимните препарати трябва да бъдат каталитично стабилни със запазени изходни характеристики и с достатъчно дълъг срок на съхранение.

Целта на изследването е, чрез прилагане на криобиотехнологичен подход, да се създаде нов лиофилизиран полиенизмен продукт, съдържащ едновременно храносмилателни ензими и биологично активни вещества.

МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

Обект на изследванията

➤ **Ензими:**

Микробиологичен **химозин**
продуциран от *Mucor miehei*

Плесенна **α -амилаза**
продуцирана от *Aspergillus oryzae*

Растителен протеолитичен ензим
бромелин от *Ananas comosus*

Микробиална **липаза**,
продуцирана от *Rhizopus arrhizus*

➤ **Полизахаридни хидроколоиди:**

*карбоксиметилцелулоза, гуарова
гума*

Приложени методи за анализ

➤ **Физикохимични анализи**
остатъчното влагосъдържание,
Тънкослойнохроматографски анализ (TLC)

➤ **Биохимични изследвания**
определяне на протеолитичната активност,
определяне на α -амилазна, определяне на
липазна активност, реакция за идентификация
на вит. Е ,

➤ **Микробиологични анализи**
Микробиологично изследване за контрол на
стерилност, определяне CFU/g

Цялостният технологичен процес на производство на новия полиензимен комплекс обединява общо пет основни технологични етапа в следната последователност:

Етап I - подготвителен (получаване на растителните екстракти и подготовка на хидроколидните матрици);

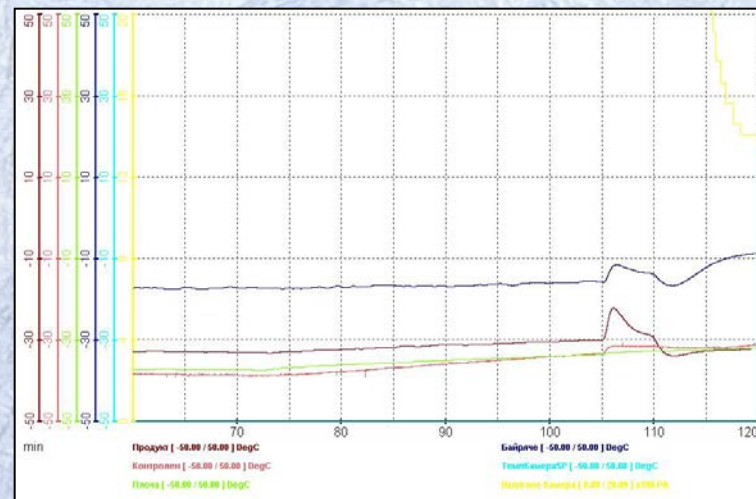
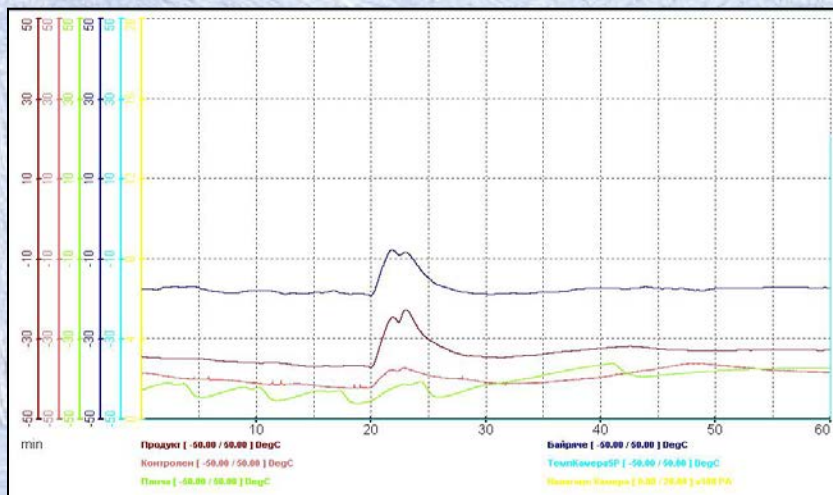
Етап II - включване на ензимите в хидроколоидна матрица;

Етап III - сублимационно сушене;

Етап IV – оситняване на лиофилизирания материал и смесване с пълнителя и витамин E;

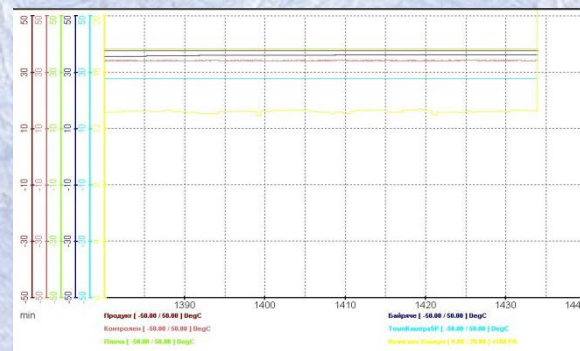
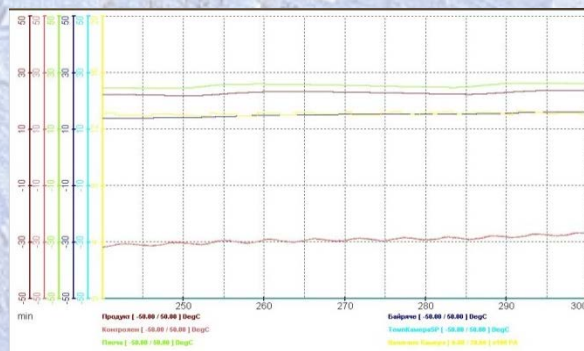
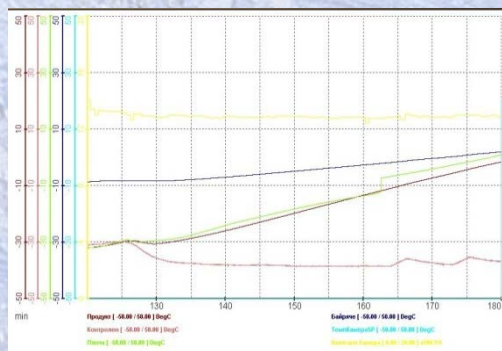
Етап V - Дозиране и пълнене в желатинови капсули.

Сублимационното сушене осъществихме във вакуумна сублимационна инсталация на фирмата -“Hochvakuum-TG –16.50” с контактно нагряване на плочите.

А

Б

В

Г

Д

Запис от автоматичните контроли при провеждане на процеса лиофилизация: А-начало на процеса -замразяване в сублимационната камера; Б-вакумиране до дълбок вакуум $2 \cdot 10^1$ Pa; В - сублимационно сушене при отрицателни температури; Г - досушаване – десорбция на остатъчната влага при положителни температури и по-висок вакуум; Д - край на процеса – нарушаване на вакуума; достигане на определената крайна остатъчна влага.

Охарактеризиране на полиензимния продукт по органолептични, физикохимични, биохимични, микробиологични показатели

Органолептични показатели

Органолептичните показатели на полученият лиофилизиран полиензимен продукт, са отразени в таблицата:

Външен вид	прахообразен продукт
Консистенция	еднородна прахообразна
Цвят	кремав до бледо розов
Вкус и аромат	специфични за състава

Полученият ензимен комплекс е с ниско остатъчно влагосъдържание до 6% което отговаря на предварително програмираните от нас стойности за този показател. Този факт доказва надеждността на приложения технологичен процес на сублимационно сушене и оптимално подбраните параметри за неговото протичане.

Биохимични показатели

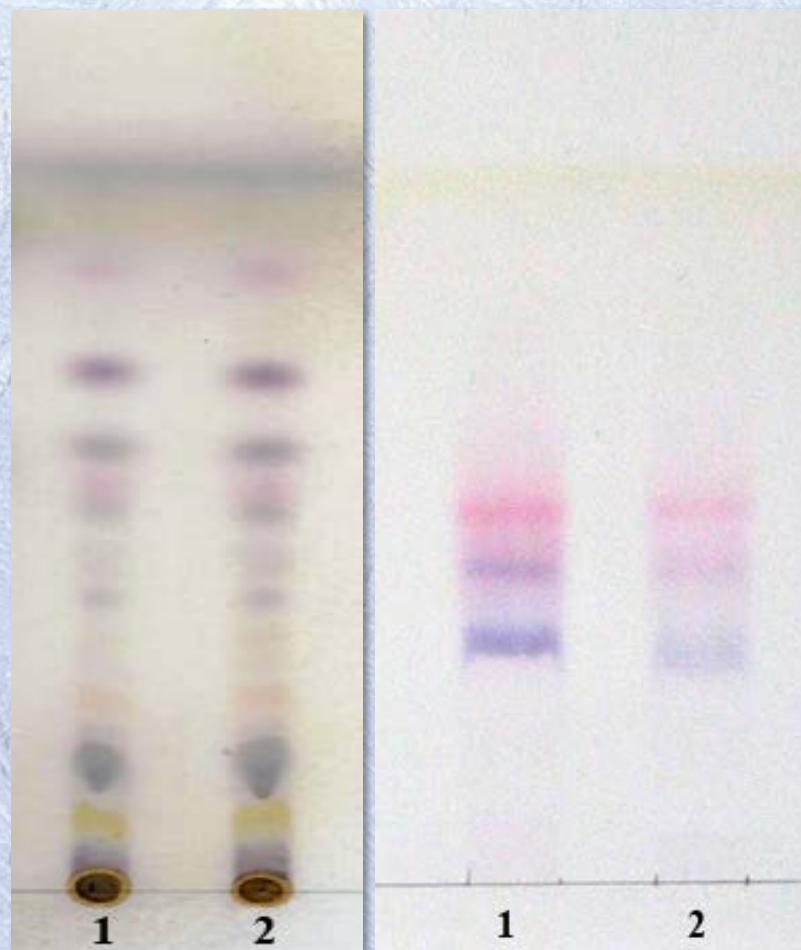
Всяка капсула от продукта съдържа ензими с минимална активност :

- амилазна - 100 U/g
- протеазна - 20 U/g
- липазна– 200 U/g

Изследването за идентичност на включените в биопrodukта биологично – активни растителни екстракти от градински чай и черна боровинка бе осъществено посредством TLC. Установява се и почти пълно съвпадение между състава на екстрактите преди и след включване в лиофилизирания полиензимен продукт.

Това ни дава основание да заключим, че в продукта включените растителни екстракти са със запазен химичен състав.

Резултати от TLC за изследване на идентичност:

A2 екстракт от градински чай;

Б – екстракт от черна боровинка

Новият комплексен ензимен биопродукт е анализиран за микробиална чистота.

Представените резултати показват, че новият продукт не съдържа патогенна микрофлора и отговаря на стандартните изисквания за микробиална чистота. Отсъствието на обсемененост с патогенни микроорганизми доказва, че цялостният технологичен процес е осъществен в съответствие със санитарните норми и изисквания.

Таблица 1 Микробиологични показатели

Микробиологични показатели	Норма	Установен резултат
Общ брой CFU/g	10^3 CFU/g	не се откриват
Патогенни коли	да не се изолират	не се изолират
Salmonella sp./10g	да не се изолират	не се изолират
Staphylococcus aureus / 0.1 g	да не се изолират	не се изолират
Candida albicans	да не се изолира	не се изолира
Плесени и дрожди	да не се изолират	не се изолират

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Новият лиофилизиран продукт, представлява комплексен полиензимен препарат с допълнително включени растителни биологично активни компоненти и витамин Е. Със своя ензимен състав (химозин, α – амилаза, бромелин, липаза) е подходящ за профилактика при състояния на дискомфорт на стомашно чревния тракт и нарушено храносмилане, особено след прием на обилно количество храна богата на мазнини и белтъци.

Приложеният биотехнологичен подход - включване на ензимите в хидроколоидна матрица, високоскоростно замразяване и последващо сублимационно сушене е подходящ за производство на лиофилизирани полиензимни комплекси. Доказана е надеждността на използваните криобиотехнологични методи, по отношение на микробиална чистота, каталитична активност и структурна стабилност при производство на лиофилизирани ензими биопродукти.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!